

To illustrerede fortællinger om at være forælder til en ung med psykisk lidelse

EN AF OS

Væk med tavshed, tvivl og
tabu om psykisk sygdom.

Væk med tavshed, tvivl og tabu om psykisk sygdom.

Pårørende har altid en stor betydning

En ud af fem danskere rammes af psykisk sygdom. For de fleste er det forbigående, og de kommer sig helt. For andre er der tale om mere langvarige forløb eller tilbagevendende problemer. Mange af os ved ikke nok om psykisk sygdom. Det er et vilkår, som også har stor betydning for de pårørende. En ud af tre danskere er pårørende til en person med psykisk sygdom, hvad end det er en partner, forælder, søskende, søn, datter eller nær ven.

Pårørende må ofte påtage sig flere roller såsom støtteperson, behandler, vejleder, forsvarer, advokat og den som opsøger mulighed for hjælp og viden. Positioner som kan være meget meningsgivende, men også stiller store krav til samtidig at kunne holde fast i ens primære rolle som f.eks. forælder eller partner. Pårørende kan opleve tabu, tavshed, fordomme eller manglende forståelse fra omgivelserne, som kan have betydning for deres trivsel og opleves som en yderligere belastning.

EN AF OS
DANSKERE ER PÅRØRENDE TIL EN PERSON MED PSYKISK SYGDOM

Dette hæfte indeholder to illustrerede autentiske fortællinger om at være forælder til en ung med psykisk lidelse, og om både usikkerhed, bekymringer og ængstelse – men i høj grad også om tilknytning, kærlighed og omsorg. Det fælles budskab er, at livet som pårørende skal lettes med mere inddragelse, viden og større åbenhed.

Kunstneren Andrea har været i praktik hos EN AF OS i efteråret 2018 som led i sin uddannelse fra The Animation Workshop i Viborg. Landsindsatsen EN AF OS er taknemmelig for, at Andrea med så stor indlevelse og sans for vigtige nuancer har kunnet illustrere fortællingerne baseret på interviews. Ligeledes skal lyde en stor tak til de forældre og unge, som har valgt at dele deres meget personlige historier og erfaringer til gavn for andre.

På vegne af EN AF OS
Johanne Bratbo
Projektleder

Læs mere på
www.en-af-os.dk/en-af-tre

1. fortælling

OS, OG
BORDERLINE

OS, OG BORDERLINE

EN AF OS

OS, OG BORDERLINE

EN AF OS

Efter folkeskolen,
var der et efterskole
ophold, som skulle have
været en rigtig god ting...

Men det var helt forkert.
Min datter kom faktisk
fuldstændig knækket
hjem fra det ophold.

Gymnasiet var heller
ikke en success, fortæller
datteren; Det var bare ikke
en rar skole at gå på.

Jeg var ekskluderet.

jeg føler mig
deprimeret.
Hvad er der
galt med mig?

Min mor
fik SMSer
hver dag;

Og så kom
det turning
point...

Vi havde et
skænderi.
Jeg smækkede
døren til mit
værelse...

Og så kunne
man ellers høre
bulder og brag
derinde fra.

OS, OG BORDERLINE

EN AF OS

Så kom hun ud.

Hun SKREG,

JA JEG HAR SMADRET
HELE MIT VÆRELSE!!!

Hun råbte,
at hun nok selv
skulle rydde op.

Men da hun så kom ud igen... Fortalte hun det.

Den er helt gal...
Jeg er begyndt at
snitte i mig selv.

Jeg vidste ikke,
hvor jeg skulle
placere det henne.
Jeg følte mig
hjælpeløs.

Snart efter,
fik hun
simpelthen
et kollaps.

Vi skulle til bryllup,
en lørdag aften.
Hun var meget
ustabil...

men forsikrer os om at hun
får en veninde på besøg.
Alt er okay.

Og så efter middagen...

...Kan jeg
se at der er
ubesvarede
opkald.

OS, OG BORDERLINE

EN AF OS

Heldigvis var der ikke skåret så dybt at det krævede skadestue...

Så lå jeg og holdt om hende hele natten.

Næste morgen ringede jeg til psykiatrisk hospital.

efter indlæggelser, visitationer og samtaler blev der stillet diagnose;

Emotionel personlighedsforstyrrelse.

OS, OG BORDERLINE

EN AF OS

Det første sted,
hun kommer i
behandling...

Det der var
med det...
Det var jo at
der var ingen
påørende
indsats
overhovedet.

Det ville jo være
interessant at høre
hvad jeg havde af
erfaringer med min
datter, men det var
der ingen der
spurgte om.

Det var bare
ikke særlig godt.

Der er aldrig nogen der har sat
sig ned og fortalt os, "nu skal i bare høre"...

Alt hvad jeg kender til
borderline har jeg selv
læst. Alt den information
har vi selv indhentet og
læst os til.

Min datter blev også
udskrevet uden kontrol.
Ingen holdt øje.

Og hvad så nu?

OS, OG BORDERLINE

EN AF OS

Vi søgte selv direkte om at få min datter i behandling et nyt sted, som vi kun havde hørt godt om.

Der er dog mange fordomme fra omverdenen. Fx at man bare er opmærksomhedskrævende.

Jeg har hørt det hele, tror jeg.

Folk er uvisse omkring hvordan det er, og så synes de det er nemmest at sige, "ej tag dig dog sammen".

Hvis man bare sætter sig ind i det, så er der en større forståelse. Et godt eksempel er min kæreste.

Han har jo sat sig sindssygt meget ind i det.

OS, OG BORDERLINE

EN AF OS

Gode råd?
Hmmm.

Folk skal stoppe med at sige, at man bare skal tage sig sammen. Det er det værste man kan sige.

Og...

Motion. Bare at røre sig. Det gør et eller andet ved kroppen.

Bryd tabuet!
Vær åben!

Jeg vil sige, at fra min side som pårørende, så kan man godt savne noget information. En workshop til hvordan håndterer man det her bedst muligt.

OS, OG BORDERLINE

EN AF OS

At have et netværk er også vigtigt.

Der er dem, der må klare alting selv. Og der er jo en kæmpe forskel ikke? Altså på om du har et netværk og nogen til at bakke dig op.

Jeg tror altid jeg har haft en lille frygt for at folk tænker, "okay, du er så besværlig! Jeg gider ikke mere."

Jeg gider dig godt, skat.

ET "MATCH
MADE IN
HEAVEN"

ET "MATCH MADE IN HEAVEN"

EN AF OS

Min datter er udadvendt, elsker fodbold, specielt FCK, og er en værre spilopmager.

Hun blev diagnosticeret med ADHD som 15 årig.

Selv ser jeg mig selv som lidt af en løvemor, der har kæmpet for min datter.

Jeg har til tider fået at vide, at jeg ikke har opdraget hende ordentligt.

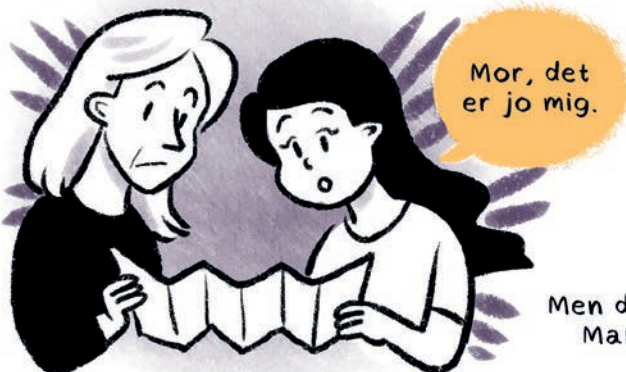
Men det har aldrig gået mig på, og jeg har ikke ladet mig kue. For mig handlede det om ikke at være overbæymret, eller behandle min datter anderledes på grund af ADHD.

ET "MATCH MADE IN HEAVEN"

EN AF OS

Det begyndte, da jeg fandt en folder om psykisk sygdom hos lægen. Der var en afsnit om ADHD, og jeg viste den til min datter.

Mor, det er jo mig.

Men det var svært at få en henvisning. Man skal kæmpe lidt med lægerne.

Fagfolk kan blive irriterede, når man er så meget på. Kaldes en for besserwisser og mener, at de ved bedst.

Men man MÅ kæmpe.

Jeg var i en forældre gruppe for pårørende på et tidspunkt... Men det hele handlede om at det var synd for forældrene, og det er forkert, syntes jeg. Altså at behandle børn som problembørn.

det har aldrig været synd for mig, at min datter har ADHD.

ET "MATCH MADE IN HEAVEN"

EN AF OS

Mor. Er det ikke belastende, at have mig som barn?

Nej.

Det er en grund til, at du er min datter, og jeg er din mor.

Os to... vi er et match made in heaven.

Jeg kunne ikke tænke mig at have en anden datter.

Efter at jeg sendte en email til min arbejdsplads om, hvorfor jeg havde været fraværende, føltes det i starten som om, der var lidt berøringsangst...

Men faktisk kom folk listende lige så stille, spurgte hvordan det gik, og faktisk sagde de også, at de godt kendte til det, vi gik igennem.

ÅBENHED
BANER VEJEN
FREM.

ET "MATCH MADE IN HEAVEN"

EN AF OS

Som forældre har man mange roller. Psykolog, veninde, vejleder, fortolker... Så man kan godt glemme at være mor.

Pludselig står man og tænker, "hvad er egentlig moder tanker i det her mylder?" "hvor er moderen i mig?"

Måske føler man endda... At man ikke kan finde ud af det længere.

Hvis der er noget, jeg fortryder, så er det at min søn lidt blev til et "skyggebarn".

Han blev meget indadvendt i modsætning til min datter, der jo fyldte så meget.

"Kan det ikke handle om mig i bare to sekunder?"

Husk at tænke på hele søskendeflokken.

ET "MATCH MADE IN HEAVEN"

EN AF OS

Hvad der kunne være bedre? Hm...

Der er stor forskel på et barn med ADHD...

...og en voksen.

Der skal være meget mere hjælp til voksne med ADHD, da der lige nu mest er tilbud til børn og unge, og slet ingen støtte til forældre med voksne børn.

Og det har selv en løvemor brug for.

Landsindsatsen EN AF OS udfordrer fordomme om psykisk sygdom. Med oplysning, aktiviteter og debat vil EN AF OS fremme mere viden og større åbenhed over for mennesker, der har eller har haft psykisk sygdom.

Væk med tavshed, tvivl og tabu om psykisk sygdom.

Sekretariatet EN AF OS
– landsindsatsen for afstigmatisering

Carl Nielsens Allé 9D, underetagen
2100 København Ø
Tlf.: 3045 0104

info@en-af-os.dk
www.en-af-os.dk
Mød os på facebook EN AF OS